

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาพถ่ายการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เรื่องนี้เป็นกรณีที่ผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินได้มีคำขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสำรวจการทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ซึ่งมีภาพถ่ายของเจ้าหน้าที่รวมอยู่ด้วย มาดูกันว่าหน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้แค่ไหน เพียงใด

นายแสวงหาได้มีหนังสือถึงสำนักงานพัฒนาที่ดินบ้านคำหยาด ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักฐานการทำประโยชน์ในที่ดินของตนเองและบิดา แต่สำนักงานพัฒนาที่ดินบ้านคำหยาดปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า การเปิดเผยอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสมัครเป็นสมาชิกนิคมสร้างตนเองเสื่อมประสิทธิภาพ หรือมีอาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งข้อมูลดังกล่าวเป็นภาพถ่ายที่มีบุคคลอื่นอยู่ในรูป หากเปิดเผยอาจมีผลกระทบต่อบุคคลในภาพถ่าย และเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคล โดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายแสวงหาจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายวินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักฐานการทำประโยชน์ในที่ดินของนายแสวงหาและบิดา เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสำรวจการทำประโยชน์ในที่ดินของนายแสวงหา ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการตามปกติ ประกอบกับนายแสวงหาเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารโดยตรงในฐานะที่เป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏภาพถ่ายที่มีบุคคลอื่นอยู่ในรูป ซึ่งภาพถ่ายบุคคลที่ปรากฏนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเปิดเผยย่อมแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส ตรวจสอบได้เกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ จึงมีคำวินิจฉัยให้สำนักงานพัฒนาที่ดินบ้านคำหยาดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ให้แก่ นายแสวงหา

มีข้อสงสัยการปฏิบัติและใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๗๘-๗๔

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๔๒๖/๒๕๖๗)
นายเฉลิมพล เลียบทวี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ทนายทนายธรรม ผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัยขอข้อมูลของผู้เอาประกันภัย

เรื่องนี้เป็นกรณีหน่วยงานของรัฐขอหาหรือ กรณีทนายทนายธรรม และผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัยขอข้อมูลของผู้เอาประกันภัยที่ถึงแก่กรรมแล้ว โดยหาหรือว่าหน่วยงานจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับบุคคลดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

สำนักงานเอได้มีหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ขอหาหรือว่า ในกรณีที่ทนายทนายธรรม ผู้รับประโยชน์ หรือผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายประกันภัยประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ประกันภัยของผู้เอาประกันภัยที่เสียชีวิตเพื่อนำไปใช้เรียกร้องสิทธิตามกฎหมายประกันภัยนั้น สำนักงานเอจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับบุคคลดังกล่าวได้หรือไม่

คณะกรรมการตอบข้อหาหรือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาแล้วมีความเห็นสรุป ดังนี้

๑. กรณีทนายทนายธรรมของผู้ทำประกันหรือผู้เอาประกันภัยที่ถึงแก่กรรมแล้วมาขอข้อมูลของผู้ทำประกันหรือผู้เอาประกันภัยที่ถึงแก่กรรมดังกล่าว ถือเป็นการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมาตรา ๒๕ วรรคห้า กำหนดให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการแทนผู้ที่ถึงแก่กรรมได้ ซึ่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๑ กำหนดให้ (๑) บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรม (๒) คู่สมรส (๓) บิดาหรือมารดา (๔) ผู้สืบสันดาน (๕) พี่น้องร่วมบิดามารดา มีสิทธิดำเนินการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แทนผู้ที่ถึงแก่กรรมได้ ดังนั้น สำนักงานเอจึงต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ที่ถึงแก่กรรมให้กับทนายทนายดังกล่าว

๒. กรณีผู้ขอข้อมูลเป็นผู้รับประโยชน์หรือผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายประกันภัย ซึ่งมีใช้ทนายทนายของเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ถึงแก่กรรมไปแล้ว ถือเป็นการใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่หน่วยงานของรัฐต้องใช้ดุลพินิจในการเปิดเผยภายใต้หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๕ (๕) คือ ต้องพิจารณาว่าการเปิดเผยจะเป็นการรुकล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรหรือไม่ หรือเข้าลักษณะอย่างหนึ่ง อย่างใด ตามมาตรา ๑๕ ในกรณีอื่นหรือไม่ หากสำนักงานเอพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถเปิดเผยได้จะต้องแจ้งให้ผู้ขอทราบ รวมทั้งแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ผู้ขอทราบด้วย

มีข้อสงสัยการปฏิบัติและใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หาหรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๗๘-๗๙

หนังสือตอบข้อหาหรือของคณะกรรมการตอบข้อหาหรือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (ที่ นร ๐๑๐๘/๔๘๕๗ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗)

นายเฉลิมพล เลียบทวี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรส

เรื่องนี้เป็นกรณีเจ้าหน้าที่เงินกู้ต้องการขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรสของลูกหนี้
ใดเคยได้หรือไม่ อย่างไร

นายสันติ ได้มีคำขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรสของนางสร้อย ซึ่งเป็นลูกหนี้
สำนักงานทะเบียนอำเภอทุ่งระยอง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินคดีตามกฎหมาย เนื่องจากศาลเรียกพยานหลักฐาน
ทะเบียนสมรสของนายวีระ กับนางสร้อย เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในคดี ที่นายสันติเป็นโจทก์ยื่นฟ้องนางสร้อย
ซึ่งสำนักงานทะเบียนอำเภอทุ่งระยองปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายสันติจึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน
และการบังคับใช้กฎหมายวินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรสของนายวีระ กับนางสร้อย ที่นายสันติ
ขอนั้น แม้เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ ซึ่งห้ามมิให้เปิดเผยต่อบุคคลอื่น โดยปราศจากความยินยอม
เป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้รับล่วงหน้าหรือในขณะนั้น และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติเกี่ยวกับการคัดทะเบียนประวัติราษฎรของมาตรา ๔
แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ ใจความว่า ผู้มีส่วนได้เสียจะขอดูทะเบียนได้
ประกอบกับหนังสือสำนักงานทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ ว ๓๓๕ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อม
การปฏิบัติเกี่ยวกับการขอคัดสำเนาเอกสารทะเบียนประวัติราษฎร ข้อ ๒ ที่สรุปความว่า ข้อมูลประวัติทะเบียน
บุคคล เช่นทะเบียนครอบครัว ผู้ที่สามารถขอคัดข้อมูลดังกล่าวได้จะต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง ถ้าเป็นการขอคัด
โดยคู่กรณีหรือคู่ความกับเจ้าของรายการ จะต้องแสดงหลักฐานให้ปรากฏถึงการมีส่วนได้เสีย เช่น หลักฐาน
การแจ้งความดำเนินคดี หมายจับ เป็นต้น ซึ่งนายสันติ ได้แสดงหลักฐานการฟ้องคดีกับนางสร้อย จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสีย
โดยตรงกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ขอให้เปิดเผย จึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ
ทะเบียนการสมรสระหว่างนายวีระ กับนางสร้อยได้ และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวย่อมไม่ขัดหรือแย้ง
กับมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากนายสันติ เป็นคู่กรณี
หรือคู่ความกับนางสร้อย ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับการเปิดเผยข้อมูลให้กับนายสันติ
เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม
ของคู่ความในคดี ไม่เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูล
ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงให้สำนักงานทะเบียนอำเภอทุ่งระยอง เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนสมรส
ของนายวีระ กับนางสร้อย ให้นายสันติ

มีข้อสงสัยการปฏิบัติและใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
หาหรือไปที่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
โทร ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๗๘-๗๙

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน
และการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค ๔๓๘/๒๕๖๗

นายอาทิตย์ จรจรส์ นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”